





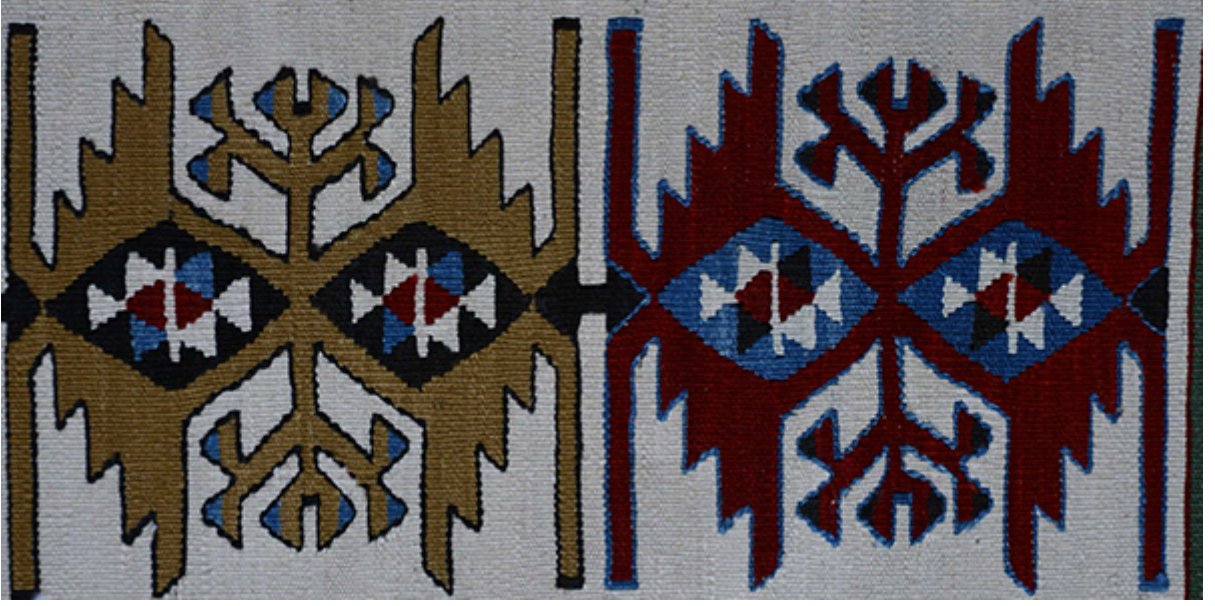
Dünyanın en köklü sanatsal gelenekleri Anadolu'da hayat bulmuştur. Bu geleneklerin yazı tarihi kadar eski bir tarihi vardır.

Bu sanat geleneklerinin bir parçası olan Anadolu motifleri sosyal statü, aşk, beklenti, inanç, evlilik, bekarlık, göç, felaket, keder, sevinç, mutluluk, özlem, ayrılık, arzu vb. temsil etmek için kullanılır. Tüm sanat eserlerinde olduğu gibi bazı motifler, özellikle güzel imge ve anlamın eşsiz karışımı nedeniyle daha çok tanınmış ve kullanılmıştır.

Elibelinde

Dişiliği , doğurganlığı ve anneliği simgelemesi olmasının yanısıra aynı zamanda uğur, bereket, kısmet, mutluluk ve neşeyi de sembolize eder. Halı ve kilimlerde sıklıkla kullanılan elibelinde motifi, dokumalarda ve tekstil ürünlerinde de yaygın olarak görülmektedir.

Anadolu'nun büyük bir bölümünde Elibelinde motifli öğeleri kullanmanın aileye mutluluk getirdiğine dair bir inanış vardır. Anadolu'da kullanılan tüm motiflerde olduğu gibi, Elibelinde motifinde de temel tasarım her zaman aynı olsa da farklı şekillerde tasarımlar karşınıza çıkabilir.



Muska ve Nazarlık

Nazar, özellikle göz alıcı ve savunmasız kişilerin başına gelen kötü ve zararlı olaylara neden olan bakışı temsil eden isimdir. Nazar kelimesi Arapça “bakma, bakış” anlamına gelmektedir. Bu sebeple motiflerde göz simgesi kullanılmıştır. Halk inanışına göre dışarıdan gelecek kötülöklere karşı hane halkını koruyacağına inanılan nazar motifi, günümüzde de ev dekorasyonunun birçok bölümünde kullanılmaktadır.

Muska motifinde de kötülüklerden korunmada nazar motifiyle aynı amaca sahiptir. Tasarımları aynı olmasa da nazar motifinin stilize edilmiş halidir. Bu motifler Anadolu'da halılara, kilimlere, diğer dokuma ürünlerine işlenerek aileyi ve dokumayı yapan kişiyi dışarıdan gelen kötülöklere karşı koruyacağına inanılır.



Bereket

Anadolu'da mutluluk ve bereket her zaman bir arada ve bütünleyici ögeler olarak görülür. Asıl anlamda sonsuz mutluluğu simgeleyen bereket motifi, üç grupta değerlendirilebilir. İlk grupta; nar, üzüm, kavun, karpuz, incir, dut gibi meyveler ile ejder, boğa, yılan, koç, kelebek, geyik, balık gibi hayvanlar yer alır ve ucsuz bucaksız mutluluğu sembolize ederler. İkinci grupta; yapraklar, çiçekler ve ağaç motifleri yer alır ve bolluğu, uğuru simgelerler. Üçüncü grupta ise; sular, kayalar, dağlar gibi tabiat varlıkları yer alır ve evreni, onun hareketini, yapısını aynı zamanda doğum, ölüm ve yeniden doğumu temsil ederler.



Koboynuzu

Elbelinde nasıl dişil bir sembol ise Koboynuzu da eril bir semboldür. Kahramanlık ve güç gibi

geleneksel özellikleri sembolize eden Koboynuzu, diğerk birok geleneksel Anadolu motifi gibi bereket ve bolluğu yansıtır.

Türk süsleme sanatındaki hayvan simgelerinin en güzel örnekleri, ko, koyun veya dağ keçisi heykellerinden oluşan mezar taşlarında görölmektedir. Anadolu da koboynuzu motifli halı ve kilimler günümüzde de yaygındır. Bu motif, dokumaların genellikle göbek ve bordür kısımlarında kullanılır.



Hayat Ağacı

Cennete yükselen hayatı sembolize eden Hayat Ağacı motifi, sürekli gelişim ve değişim içinde olan evreni yansıtmaktadır. Hayat Ağacı; toprağın derinliğine inen kökleriyle yer altını, alt dalları ve gövdesiyle gökyüzünü, ışığa yükselen üst dallarıyla cenneti birleştirir. Motifin yeryüzü ve cennet arasındaki iletişimi sağladığına inanılmaktadır.

Hayat ağacı motifi için yaygın olarak servi ağacının yanı sıra incir ağaçlarından palmiye ağaçlarına kadar birçok ağaç sembolü kullanılmıştır. Hayat Ağacı motifi çeşitli biçemlerle taş, tahta, çömlek, çini işleme, dokuma, cam, tezhip, minyatür, edebiyat ve müzikte de yer almıştır.

